

بررسی تاثیر مربای رژیمی تهیه شده از سوربیتول بر شاخص گلاسمیک در بیماران دیابتی نوع II

مریم رزاقی آذر^۱، پیام فرح بخش فارسی^۲، ایرج مهرنیا^۳، ناصر ولایی^۴، مسعود کیمیاگر^۵

^۱ استاد، فوق تخصص غدد اطفال، دانشگاه علوم پزشکی ایران

^۲ پزشک عمومی

^۳ کارشناس ارشد تغذیه، انستیتو تحقیقات تغذیه ای و صنایع غذایی کشور

^۴ استاد، دکترای آمار، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

^۵ استاد، دکترای تغذیه، انستیتو تحقیقات تغذیه ای و صنایع غذایی کشور

چکیده

سابقه و هدف: در دیابت به عنوان شایع‌ترین بیماری ناشی از اختلالات متابولیسم، بیماران مبتلا مجاز به مصرف گلوکز یا دی‌ساکارید حاوی گلوکز (نظیر ساکارز) نیستند. در این مطالعه، تغییرات گلوکز خون بیماران دیابتی پس از مصرف مرباهای ژله‌ای رژیمی تهیه شده از شیرین کننده سوربیتول و نان سفید (رفرانس) مورد بررسی قرار گرفت.

روش بررسی: در این کارآزمایی بالینی، ۳۰ بیمار مبتلا به دیابت نوع II مورد بررسی قرار گرفتند. برای تعیین شاخص گلاسمیک مرباهایی که دارای خصوصیات حسی قابل قبولی بودند، از نان سفید به عنوان رفرانس استفاده شد و مقادیر گلوکز خون در زمان‌های صفر، ۱۵، ۳۰، ۴۵، ۶۰، ۹۰ و ۱۲۰ دقیقه پس از خوردن هر یک از آنها اندازه‌گیری شد و تغییرات آن با آماره ویل‌کاکسون و من-ویتنی U مورد قضاوت آماری قرار گرفت.

یافته‌ها: ۳۰ نفر با نسبت برابر مرد و زن و میانگین سنی ($\pm$ انحراف معیار) $51 \pm 17/9$ سال و میانگین وزنی $72/6 \pm 10$ کیلوگرم بررسی شدند. در بیماران دیابتی نوع II، پاسخ قندی پس از مصرف نان سفید به مراتب بیشتر از مربای رژیمی سوربیتول بود ($P < 0/000$). شاخص‌های گلاسمیک نان سفید (رفرانس) و مربای سوربیتول به ترتیب ۱۰۰ و $27/9$ تعیین شد.

نتیجه‌گیری: با توجه به شاخص گلاسمیک کم این مربا و اثرات مثبت بالینی مواد غذایی دارای شاخص گلاسمیک کم، استفاده از این مربا در رژیم غذایی بیماران دیابتی مفید خواهد بود.

واژگان کلیدی: دیابت، مربای ژله‌ای رژیمی، سوربیتول، شاخص گلاسمیک.

مقدمه

بیماری دیابت شایع‌ترین بیماری ناشی از اختلالات متابولیسم می‌باشد و افراد مبتلا به دیابت، قادر به مصرف گلوکز یا

دی‌ساکارید حاوی گلوکز نیستند (۱). یکی از فاکتورهایی که در کنترل متابولیک این بیماران نقش دارد، تغذیه است و مصرف قند در این بیماران محدودیت دارد و این مسئله بر روی کیفیت زندگی این بیماران اثر می‌گذارد و آنها در آرزوی یک ماده شیرین به سر می‌برند و یا رژیم خود را رعایت نمی‌کنند (۲، ۱). بررسی‌های آماری نشان می‌دهد که در تمامی جوامع بشری تعداد بیماران دیابتی رو به افزایش است. هم‌اکنون بیش از ۲۳۰ میلیون نفر در سراسر جهان به دیابت مبتلا

آدرس نویسنده مسئول: سعادت آباد - میدان سرو - امتداد پاکنژاد - کوچه ندا - پلاک ۱۴ - واحد ۸
دکتر پیام فرح بخش فارسی

(email: payamfarahbakhsh@yahoo.com)

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۸۶/۱۱/۳۰

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۸۷/۴/۱۵